

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.
LAPTULAJDONOS
AZ ERDELYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Égész évre — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Földet a népnek!

A magyar népről el lehet mondani, hogy talán az egyedüli, akin nem fog a jó tanács. Érthető is, mert annyi a család, amit a Kárpátoktól az Adriáig, hogy nem csoda ha bizalmatlanul fogadja a legjobb tanácsot is; annyian és annyiszor becsapták, félrevezették, hogy már nem akar semmilyen tanácsra hallgatni. A szép beszédekkel meg épen torkig van. De azért nem veti meg az okos szót. Most azokhoz szólok, a kiknek a kezébe jut ez a mi kedves lapunk, a „Közművelődés”, és jól tudom, hogy olyanoknak jár, akik Isten kegyelméből vezető állást foglalnak el a gyakorlati életben. Adják át tetteikkel is bizonyítva azokat az okos tanácsokat, melyeket a következőkben leírok.

Előre kell bocsátanom, hogy ezek nem az én tintatartómból kerültek ki, sem az agysejtjeimből, hanem több évi tanulmányom és az életben szerzett tapasztalatoknak gyűjteménye.

Az első és legfontosabb a mire ezután építeni lehet, hogy legyen a községben vagy városban egy olyan egyesület, kör, társaság vagy szövetkezet, melynek alapszabályaiban legalább egy pont legyen, mely kimondja, hogy a tagok gazdasági ügyeivel is foglalkozék vagy pedig a kör vagy társaság kebelében

alakítson egy ilyen osztályt. Ha ilyen nincs, akkor így módosítani az alapszabályt s a miniszteriumhoz jóváhagyás végett beküldeni. Igaz, hogy ennyi munkával egész új intézményt lehetne alakítani, a mi célszerűbb is volna, de ez a hosszadalmassága miatt csak ott ajánlható, ahol ilyen egyesület, kör vagy szövetkezet nincsen. Már pedig a milyen gazdasági intézmény megalkotását ajánlani akarom, annak épen mostantól kezdve kellene hogy folyanak előmunkálatai. Akik olvasták utolsó közleményemet, már sejtik, hogy mire célzok. Ugyanis többeknek a leveleiből azt olvastam ki úgy a sorok között, hogy földet a népnek, ígéretemhez képest járok most el, ha erről bővebben írok.

Van hazánkban a Keresztény Szociális Egyesületek Szövetségének kebelében Budapest székhellyel egy Keresztény Szociális Földbérő Bank, pénzügyi intézet, mely a belterjes gazdálkodás előmozdítására igen igen sok minden idevágó gazdaságos célt szolgál. Az alapszabályokból hosszadalmasságuk miatt nem közlök semmit, hanem a kiknek igazán szívükön fekszik népünk érdeke, azok nem állnak meg a jóakarathnál, hanem a források után érdeklődnek s a helyhez, körülményekhez képest adják meg azt az életbe vágó kérdést.

A köznép már úgy fél a központok-

tól — ezt tapasztalásból mondom, hogy ha központot emlegetünk, már borsózdik a háta, és nincs ember a ki a központtal megbékéltesse. Mit tegyünk tehát? Alkotunk e fent elmondott módon helyi földbérő osztályt a meglévő intézmények kebelében, vagy újat szervezünk. Azután ha megbarátkoztak ezzel a népjóléti intézménnyel, beléphetnek utólag a központba.

Minthogy a bérbe adók rendszeren félnek leszerződni kisbirtokosokkal vagy pláne vagyontalan emberekkel, érthető okokból, azért rendszeren itt keresztezik útját a népméltósággal foglalkozónak. Ez azonban ne hozzon zavarba senki. Elmondom rövidesen ennek eljárási módját. Tegyük fel, hogy van a községben több nagy birtok kiadó, gyűlést hívnak egybe és azon együttesen megállapodnak, hogy a földbérő szövetkezetet vagy osztályt megalakítják. ¹⁾ Elhatározzák, hogy kivessék bérbe N. N. birtokát. Itt mindjárt egy magyarországi szövetkezetet állítok szem elé, a mely eredményesen működik hosszú óta áldásosan, ez tehát itt egy járt út.

N. N.-nek földje 625 kat. holdat tesz ki, a bérlete 6 évre 14,191 korona 30 f. Ezen összegben minden közteher bele van számítva. Vannak 79-en. Ezek közül

¹⁾ Irodánkban 50 fillér válaszbélyeg ellenében kívánatra küldünk egy ilyen alapszabály tervezetet.

Mi igaz az evangéliumokban Krisztusról elbeszelt történetekből?

„...mi sem vitatjuk, hogy ez az elbeszélés—(a kánaai menyegző,—) történeti igazság. Mi is rossz kereszténynek tartjuk aki azt követeli tőlünk, hogy szösz szerint higyük el.”

II.

És itt álljunk meg egy percre. Hiszen ez a módszer olyan különös, csábító; valaminthogy az egész racionalista magyarázatnak erős, szemfényvesztő hatása van. Az észnek önállósági, függetlenségi törekvéscire, ezekre az igazán úri passziókra épít. Kézen fogja a homo naturalist s rámutat a Szentírásnak itt is ott is fátyollal letakart, jövendölésekkel, csodákkal teltett világára. Főlényesen, gúnyosan mutat rá s azt mondja: látom, ezt te nem érted,

nem is fogod érteni, nem ez a te világod, más mezőkre vezetlek én, ahol te majd építész világot magadnak; ugyanezekből az elemekből, de tisztultabb felfogással, emberiesebb tervek szerint.

Uramisten! Hisz ez szédítő! Én alapozzak, én nyesegek, eldobjak, újra körvonalozzak, hogy a világtörténelem legjelentősebb mozzanatát kiépítem; én saját legjobb felfogásom szerint?!

De nem, az lehetetlen. Itt óriási tévedés zavarja a tisztánlátást. Hiszen itt egy történelmi alakról van szó, kinek rendkívüli voltát csak a család elmélete nem ismeri el—és egy világreformnak alapját képező történelmi eseményekről. Ezeknek tényvoltát nem a priori okoskodásokkal, csodának, jövendölésnek, kinyilatkoztatásnak a priori tagadásával kell bizonyítani vagy megdönteni, hanem egykorú tanúk kál. Ez a racionalista magyarázat fatalis tévedése. És ez egyáltalán a katolikus álláspont gerince.

Krisztus életét, ennek minden fontos mozzanatát szemtanúk írták le s mi elfogadjuk azt szertelenül, mert a tanúk hiteltelnek méltók.

Igaz, az evangéliumok élete olyan csodás, kaleidoszkopikus s természetes erőink minden lépésnél megbénulva állanak meg, de amit fel nem ér a homo naturalis észsel, feléri azt a homo spiritalis hittel. És nem felejthetjük minden fátyolnak, jövendölésnek, csodának hívős kulcsát: scio cui credidi, tudom, kinek hittem.

Erős hittel hiszem, hogy Isten művelhet csodát s ha az evangélium csodát emleget, — akár az Atya cselekedete legyen azt, akár az Úr Jézus, hát: „az támasztotta fel az embert, aki alkotja az embert” — mondja szent Ágoston, — már pedig: „nagyobb dolog embert teremteni, mint feltámasztani.”

Az evangéliumok pedig csodákról szólnak, természetes úton még ma sem ma-

Oberbauer A. utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlók. stb. gyára. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

53 tagnak van egy kevés saját földje, a többi 26 közül a fele csak házzal és igás jószággal rendelkezik, a másik fele teljesen vagyonatlan. Ezek együtt kibérelték a 625 kat. holdat. E szerint a szövetkezet alapítókéjének akkorának kell lennie, legalább papiroson, hogy a hat év alatt fizetendő bérösszeg és egyéb költségek kimutathatók legyenek. Ehez képesti egy üzletrész értékét 480 koronába szabták meg, amely összeg egyforma 40 koronás, 12 félévi részletben fizetendő. Költségekre belépéskor minden tag fizet még egyszersmindenkorra 20 koronát. A földet háromholdas táblákra osztották, és minden jegyzett üzletrész egy ilyen tábla bérletére ad jogot. Egy ember több üzletrészt is jegyezhet, tehát több táblát is bérelhet. Viszont nincs akadály, hogy akár hárman együtt béreljenek egy üzletrésszel 1—1 holdat. A legelőt közösen használják. Közgyűlést évenként kétszer tartanak. Márciusban megállapítják a költségvetést. Októberben megejtik az elszámolást. A többit elvégzi az igazgatóság, melybe a legértelmesebb gazdák vannak beválasztva. Erről a szövetkezetről panaszt nem hallunk soha sem; mindenki pontos volt és senkit sem kellett inteni vagy kizárni.

A föld hármas vetés forgóba van osztva, táblánként egy-egy hold buza, kukorica és takarmány.

Még csak egy elszámolást mutatok be a szövetkezetéről, mely éppen kezem között van.

Az egész termés legkisebb értéke 45,850 koronát tett ki. Ebből levonták a magot, munkabért, (maguk végzett nap-számját) és azután maradt még 25,310 korona haszon. Ehhez hozzávéve a legelőt és 2000 koronáját, maradt tiszta termelési érték 27,310 korona. Ebből megfizették a hasznobért és így tiszta nyereségül 12,810 korona mutatkozott, egy kat. holdra 24 K. 40 f., egy háromholdas üzletrészre 73 kor. 20 f. esett.

gyarázható eseményekről. Nos! Különös logika kell ahhoz, hogy az evangéliumnak akkor, mikor természetes eseményeket ír le, higgyünk akkor azonban, mikor csodát ír le, ne higgyünk. Nem szabad egy részben himni az evangéliumnak és más részben nem himni. (Szt. Ágoston.)

Egy elbeszélés historiai valósága nem az elbeszélő dolog természetétől, hanem a tanú hiteltől méltóságától függ. Szent Ágoston példát mond erre: „miért hiszed el, a galamb képében megjelent a Szentlélek, — ha nem azért, mert az evangéliumból olvastad.” Elhiszem és erősen hiszem, hogy az evangéliumban elbeszélte események megtörténtek — mert az evangéliumból olvasom.

Az evangéliumok tanúsága szerint a Krisztussal kapcsolatos eseményeket maguk a tanítványok csodáknak tartották.

Hiszem jól van, hogy a kánai menyegző a víz borrá változtatása nem historiai esemény, hanem szimbólum. Gyönyörűséges szimbólum. Krisztus világnézetet ad nekünk, ebben helyet jelöl — királyit — az önmegtagadásnak, szenvedésnek, de helyet akar jelölni az olajjával koszorúzott virágos életnek is; és szimbólumot ad élénk. Közepében a boldog gyönyörűsége

Ezenkívül a bérlőt gazdagította a *felszámított munkabér, a szalma, polyva és kukoricaszár* legalább tíz kat. holdankénti értéke is. Ésszerint a kis gazda legalább 35 korona holdankénti hasznóbiztosított magának, jóllehet, több hasznobért fizetett, mint az előbbi nagybérlő. És így 79 derék magyar család boldogul most ott munkája után, a hol eddig egyetlen nagybérlő gazdagodott, kevés vagy semmi munkával.

Még több ilyen példát sorolhatnék fel, de legyen elég ennyi is okulásul. Az természetes, hogy máshol mások a körülmények, de végeredményben a cél egy: a nép, e kisemberek felsegítése, földhöz juttatása. Ha földet kapott az Istenadta nép, akkor kenyéradójaként is tiszteli azt, aki okos tanáccsal, hozzáértéssel rávezette őt. Szavának nagyobb súlyt kölcsönöz hivatásának teljesítése közben, mert gondos, jó atyját, pástortárát látja benne, aki nemcsak ígérelt élteti őt, hanem kenyérral is.

Simon Károly ker. titkár.

Kerületi titkári iroda jelentései.

Kolozsvár, 1915. aug. 31.

Irodánkban serényen folynak az előkészületek a következő munkaágakra:

1. Munka és munkás közvetítés bármely foglalkozásra, munkára, állás elnyerésére nézve.

2. Elhelyezési vagy fontos megbízási köz- és magán ügyekben eljár, akár egész Erdélyre kiterjedőleg hivatalos átiratokkal, kívánatra személyesen is, gyorsan és pontosan.

3. Ház-, földvétel-eladás, bérbeadás, területnyelvény eladás-vevéseket közvetít levelezésekkel vagy személyesen.

4. Az Országos Katolikus Népszövetség központi irodájába bevezetett valamennyi biztosítási ügyleteit és közvetítő munkakörébe fogadja.

gek megsemmisítője a kánai mátkapár s körülötte Ő, a mi ideálunk anyjával, tanítványával. S tovább viszi a derűs képet. A másznép aggodó; anyja is zavarodott, kétségben van: mit tart fia, a Mester az életnek bár tiszta, de pajkos, gondtalan élvezetéről? S aggodalmát egy végtelenül gyöngéd formában adja tudtára: Fiam, nincs borunk. S a Mester serleget töltet jó, gyöngyöző borral s átnyújtja a násznagynak. Ő maga nem kóstolja meg, átnyújtja a mulatni akaróknak. Ez a felelete s ez a szimbólum célja.

Megragadó kép. Igaza van az említett Református Szemlének, ha ez csak szimbólum volna is, megbecsülhetetlen volna s nélküle szegényebb volna az evangélium.

Csak szimbólum! De hát mit csináljak akkor szent János rákövetkező bizonyítgatásával: „Ez volt Jézus csodatételeinek kezdete a galileiai Kánában. És kijelenté az Ő dicsőségét és hívének öböne tanítványai.” (Ján. 2.-11.)

A tanítvány, ki az Úr kebelén nyugodott és rejtette Mesterének képességét, erejét, ismerte terveit, elismeri és bevallja, hogy Kánában csoda történt; és azután még sok csoda történt és Kána volt azok

Mindezeket azért hozza tudomására a közönségnek, érdeklődők és érdekeltnek, hogy ily irányokban irodánkat felkeresni szíveskedjenek.

Kissé „üzletszerűen“ látszik ez a tevékenységünk, de az csak hasznára lesz katolikus társadalmi agilitásunknak, mert csak katolikus és keresztény testvéreinkkel állunk majd összekötésben a mindnyájunk gazdasági érdekét szolgáló ügyekben. Gondunk lesz arra, hogy alapját megvessük itt is, ott is a mi szervezeteinknek gazdasági összekötéseink mellett.

Főként az az elv vezetett minket a fenti és még ezután kialakuló gazdasági berendezkedésünkre, mert szervezeteket és azok tagjait csak is így, ilyen eszközök használásával lehet összetartani sikeresen. Nem azért, mintha igazságainknak nem volna már hatalmas vonzó és meggyőző ereje, hanem azért, hogy a sok ékesen szóló szónoklatokat rögtön még ékebben szólóan váltsuk be kint a gyakorlati életben, mert végre is az embernek gyomra is van és néha ez lerombolja a mit a szellemekben építettünk. Feltámad az emberben az ember és részt kér. Azonkívül az eddigi eredményeink mind-mind jórészt ide vezetnek vissza és ez adta meg nekünk az utmutatást arra nézve, hogy mely eszközökkel kell dolgoznunk. Azért ne minket ítéljen el a katolikus népünk, hogy ilyen eszközökhöz is nyulunk. A közvetítésekben befolyó nagy jövedelmeket magunk között akarjuk megosztani, úgy, hogy a mi népünk boldoguljon ezután és nem azok a kiket elég helytelenül összeszorított fogak és nekik megnyitott erszény mellett szidunk, átkokkal sujtunk, az ilyen csak üres antiszemitizmus, melyet azok már megszokták, és odébb állva markukba nevetnek. Hogy az irodának 50 filléres válaszbélyegek küldését kéri a sikeres válasz ellenében ezt tesszük abból a szempontból, hogy először is irodánk nem képes egyelőre áldozatokat hozni és

alíja. Nem szimbólum, — valóság esemény; nem accomdatió, — színgaszág; nem hasonlat vagy példa; pedig mennyire szerette ezeket a Mester! De nem, — csoda, „csodatétel.”

Jézus meggyógyítja a királyi tiszt fiát s Jánost újra elismeri: „ezt a második csodáját cselekvé Jézus, mikor Judeából Galileába jött.” (Ján. 4. 54.)

Az Úr halála után néhány tanítványa halfogással dolgozik; egy egész éjjelen át semmit sem főgnak. A parton egy idegen áll. Senki sem sejtí benne a Mestert. Az idegen szavára újra megvetik hálójukat s mire az szakadoz. A dolog olyan különös, hogy nem is próbálják természetes úton megmagyarázni, hanem észükbe villan a másik okozati összefüggés; az Úrnak itt kell lennie valahol, mert ime csoda történt. János azt mondja az idegenre mutatva: Az Úr az! Pedig egyébként nem ismerte fel, de nem tudott másképen világot vetni a dolagra. Szent Péter mindjárt vízbe ereszkedett, hogy hozzá ússzon.

Milyen felületes és erőltetett az a magyarázat, mely a halfogást a véletlen játéknak tartja. Ezt állítani azokkal szemben kiknek eleme az a tó volt, annak csa-

így a váiaszbélyeg költségeit az érdekeltek fél tartozik viselni. Ezzel biztosítani óhajtjuk egyelőre az iroda készletadásait, s nem arra, hogy vidéki propagandát fejtsünk ki.

A Kolozsvári Keresztény Szociális Egyesület nevezte ki a kerületi titkárát, az irodát és jövedelmének bizonyos részét, annak fejében, hogy ügyeit is intézi és fejleszti az egyesületet. Ezért arra kérjük azokat, akiknek az 50 filléren felül még valami nélkülözhető fillérjük volna, hogy a nemcsak cél érdekében hozzanak áldozatot, mely a katolikus közügyek terén többszörösen megtérül. Ez az összeg nemcsak nyugtázza lesz, hanem hirlapilag is megköszönjük.

Simon Károly ker. titkár.

Papi lelkigyakorlatok és korona gyűlés Székelyudvarhelyen.

Kegyelmes Püspök Atyánk örök hálára érdemes intézkedésére 27 pap jött egybe lelkigyakorlatra a székelyudvarhelyi főnevelőben augusztus 23-án.

Olyan időket élünk, melyekben az apróbb-nagyobb emberi nyomorúságokon kívül tehetetlen kétségbeesés, síró zajongás tagolják két a lelket, s apróbb-nagyobb emberi nyomorok, síró zaj a pap lelkének összeszedettségét is megzavarják, elveszik, igen könnyen a desperáció felé sodorják. Mégis, mikor a lelkigyakorlatok végén, augusztus 26-án reggel az oltár elé állottunk, hogy bánatunkat csak úgy, mint örömeinket lerakjuk az előtt, ki minket azért hívott egybe, hogy Ő adja meg az enyhülést, úgy éreztük, hogy az Isten gondviselését, szeretetét sohasem láttuk oly erősnek, mint ép a világzaj e bűnbőlő rohamában.

Köszönetünket itt lelki vezetőnknek, dr. Péter Antalnak kellene kifejeznie, s volna is okunk, hogy iránta eddig is érzett

szeretetünket, ragaszkodásunkat elmondjuk, de nem tesszük. Nem azért, mintha csodálattal vegyes büszkeséggel nem tekintենek reá, ki „egészen a miénk“, nem azért, mintha mindjárt megjelenése örömmel nem töltött volna el mindnyájunkat, nem azért, mintha most közöttünk tett munkájával még élénkebbé, ragyogóbbá nem csiszolta volna szíveinkben a Mester szent nevét, de nem beszélünk az ő csodálatos alázatosságáról, nagy tudásáról, odaadásáról, életszentségéről, hogy ezáltal valahogyan meg ne előzzük az igazi, méltó krisztusi dicséretet, meg ne előzzük a jutalmazásban az Úr Jézust.

Az ő kegyességéből kedves két epizódunk voltunk részesei. Első a 82-es gy-ezr. 17. tenetzsóalaj kath. legénységének 25.-én reggel történt meggyóntatása, melynek végzését lelkivezetőnk mindannyiunknak megengedte. Énnyiben tehát mi is részt vehettünk katonáink lelki felkészítésében.

Második 25-én este a hadivecersernyén való részvételünk volt. Itt a bámulatos esmisság, a templom tisztasága, fénye, az oltárok feldíszítése ragadta lelkeinket áhitatra a Legméltóságosabb iránt.

Ker. főesperes bölcsességét dicséri az intézkedés, mely a papokat lelkigyakorlatok végére ker. gyűlésre hívta egybe. Tartalmas, főlegelőn szép eszmék, és a helyi ügyek megbeszélése alkották a tárgyalannak jelzett gyűlés fő tárgyát. Különösen kedves volt a kerületnek Sebestyén kanonok által a főesperes előtt tolmácsolott névnap szeretenyilvánítása, ép úgy a főesperesnek jegyzőkönyvíleg is megörökített „történelmi okmány“ értékét bírő megnyitója, melyben többek között arról is beszámol, hogy a 82. gy.-ezrednek már a 17. zászlóalja indul harcterre s hogy legelől azért jár az ezred a győzők előtt, mert még eddig egyetlen kath. legény sem indult el szentgyónásának elvégzése nélkül. Az ezred kath. legénysége pedig az ezrednek 90 százalékát alkotja.

Kiss János farkaslaki plebános a „Püspöki rendjelet“ címén tartotta meg hirtelenében összeállított igen szép és igen hasznos felolvasását. Gazda Dénes alesperes az indítványok során nem kis jelentőségű indítványt tesz a plebánosoknak útód részére készítenő „Utmutatás“ készítéséről, melyből csak az hiányzott, hogy a kerület a magáévá tett indítványt az egyházmegye összes kerületeivel is közölje.

Sebestyén kanonok felszólalásai, észrevételei félórás tárgyalásokra adtak a gyűlésnek tárgyat, melyekben — míg örömmel szívtuk magunkba az értékes észrevenni valókat, kedves ovációkkal fejeztük ki értük köszönetünket Sebestyén kanonok urnak.

Aztán lelkes hangulatban indultunk szét, hogy a krisztusi munkát krisztusi szándékkal vezessük apróbb-nagyobb emberi nyomorok, síró zajok, bánatok fölött az újból megvilágított krisztusi uton diadalra.

János Gáspár.

Polg. leányiskolánk igazgatóinak figyelmébe.

Újra elérkezett szeptember és evvel az iskola év kezdete. Mint régen, úgy most is oly kérdések előtt állunk, amelyek megoldásra várnak.

Évekkel ezelőtt szövvá tettem e kérdéseket, de megoldást nem nyertek, holott méltóztassanak elhinni, tekintetbe véve a kérdések fontosságát, végtelenül üdvös lenne közösen megoldani ezeket.

Miről van szó? Arról, hogy egyházmegyénknek talán 7 polgári leányiskolája van és nekem úgy tetszik, mintha minden iskola önalkotta autonómiával végezne külső belmunkáját. Ahány hely, annyi szokás, nincs egyöntetűség, holott egy a gazdánk, egy az atyánk, egy cél felé törekszünk. S így joggal várhatnók, hogy egy utasítás és egyforma rendszerrel járjunk el mindenben.

logató tükre s passziója a halfogás izgató csúnya-binja. Igazán szellemesen jegyezték meg erre, hogy a Tibériás halászaik csak jobban ismerték a tavat, mint a mi Szentírás magyarázóink. És ők csodának tartották a halfogást.

Jézus a háborgó tengeren megjelent a habok felett és tanítványai felé tart. Péter eléje siet, azután együtt beszállnak a hajóba. „És midőn bementek a hajóskába, megszűnnek a szél.“ Tanítványait megragadja a dolog rendkívüli volta, lábaihoz borulnak és Istenként imádják őt. Elismerik a csodát. Ha nem mondják is ezt ki, másíthatlanul ezt diktálja az események logikája. Hiszen azért imádják őt, mert csodának tartják, hogy a tengeren járt s a vihart lecsillapította. Nem képzelődnek, nem hallucinálnak, nem látnak rémet, hiszen mikor tényleg rémet látnak, az evangélium ezt is becsületesen beisméri. Például néhány versszakal előbb: „És amint látták őt a tengeren járnit, megháborodának mondván: ez rém.“ (Máthé 14—26.) Később beismerik, hogy bizony nem rém.

És nincs miért több helyre hivatkoznunk. A tanítványok, kiknek igazán alkalmuk volt Jézust megismerni, s kiknek jó-

zan egyenes lelke valahol felfedezte volna a világeselést, mágiát, alakoskodást stb., elismerik Krisztus csodatételeit.

Mit szólunk a nép bizonyosságátételéről? A nép előítéletekkel fogadja, felhánnya alacsony származását, követi, figyel, ezernyi szemével minden lépését fürkészi. S mégis Judea és Galilea népének magatartásából lassan—lassan egy kiáltó valomás domborodik ki: Ez az ember sok csodajelt teszen, hiszen amiket közöttünk művel, nem művelheti másképen, hanem Isten erejével.

Megtalálhatjuk ezt kifejezetten a Szentírásban. Egy napon meggyógyít egy pokost és egy inszakadatt; a nép eltelik félelemmel, álmélkodással s felkiált: „valóban csodadolgotok láttunk ma.“ (Lukács 5, 26.)

Megvendéglét 5 kenyérral ötezer embert s ez a tengeri sokaság elszedült a jeltől, melyet lát, feledti, hogy maga is római uralom alatt áll, királlyá akarja tenni Jézust.

Bethaniában feltámasztja Lázárt s nyomban előtör a farizeusok tehetetlen dühe, egyúttal a csoda legerősebb bizonyítéka: „mit cselekedjünk, mert ez az ember sok csodajelt teszen.“ (Ján. 11, 47.)

Hogy lehet ezen helyekkel kapcsolatban szimbolumra, metaforára, jámbor csalásra, a szöveg átvitt értelemben való magyarázatára gondolni? Hiszen a tanítványoknak s a Krisztust lépten nyomon követő seregnek tanúsága diktál, visszaíthatatlanul diktál s nekünk csak oda kell figyelniük s leszögezniük ennek a diktandónak eredményét: kételkedve fogadtuk, eszelősnek tartottuk, sokszor voltunk azon a ponton, hogy elhagyjuk őt, de hiába — körve tart a jelek ereje s mi bizonyoságot teszünk azokról s ne akardt ez ezer esztendő múltán a mi bizonyosságunkat meghazudolni, hisze mi láttuk őt!

Emlitettem azt a regulát, hogy egy esemény történelmi valósága nem az elbeszélő dolog természetétől, hanem a tanuk hitelreméltóságától függ. Nos, milyenek azok az emberek akikre hivatkozunk?

Kik voltak a tanítványok? Félénk képzelődő lelkek úgy-e? Idegesek, kik minden bokr zörrenetre összerendeznek s csodát látnak? mintha a mi világunk hisztérikus, sápadt emberei lézengenének Genezaret partjain, a hegyen és mindenütt Jézus körül. Avagy talán fanatikus, elbűdült alakok!? Szomorú kép, rationalista kép; tény-

Ne menjünk messzire és vegyük csak szemügyre a kérdéseket.

Az évvégi és félévi bizonyítványok, az intézőlapok mindenütt más és más formában adatnak ki. Miért ne lehetne egy formát használni? Hiszen róm. kath. iskolákról van szó.

A tankönyveket vizsgálva a hány iskola, amnyiféle kiadási és szerzői tankönyvet használnak. Nem lehetne megállapodásra jutni, ezekben is? Hiszen ez az átköltözö szülőket sújtja legjobban.

Beíratási és tandíjak is nincsenek határozott összegben foglalva, holott ezt is lehetne közösen megállapítani. Ezzel elérjük legalább azt, hogy egyformán üzennek a szülők.

A tanmenet és tananyag beosztás, miért nem lehetne ez is minden polgáriban egyforma?

A szünnapokat, nem értem az államilag is meghatározottakat, nem tudnók közösen megállapítani?

A vallási életben, vallásgyakorlatokat, iskolai egyesületeket; kongregációt, önk. kört, gyóntatási napokat, exhortációkat alaposan megbeszélni és egyöntetűsége törekedni megbeszélni.

Egyöntetű iskolai és szolgálati szabályzatokat teremteni, hadd tudja meg kiki, mi a teendője: az igazgatónak, főnökönek és szerzetes testvéreinek? Tudja meg a gyermek, a tanuló, hogy az iskolai törvények Nagyszébenben ép olyanok, mint Brassóban és Deésen.

Az egyházmegye részéről egy iskolalátogatót megbízni, aki pillantson be katolikus szemmel az iskola beléletébe is, hiszen ha az állam megteszi a magáét, miért nem tehetnők mi is ezt?

A felvetett pár kérdés megoldásában lehetnek ellenvetések, de úgy gondolom abban mindenki egyetért, hogy egyöntetűsége kell törekednünk. Szíveskedjenek az erre hivatottak hozzászólni és a kérdések megoldását célzó javaslattal előállani.

leg pedig merőben ellenkezik az evangélium életével, de még a józan következtetésekkel is.

Anyira nem hiszterikusok azok az emberek, hogy Tamás még anyai esodajel után is kételkedik; a tanítványok a kenyérszítás után hagyják el. S a nép? Nem akarják elfogadni esodáit, mert hát: ismerik, ki ő, Józsefnek és Máriának fia. Sőt — hogy megemlítsen a legklasszikusabb példát: Jézus rokonai egyenesen bolondnak tartották.

Ilyen annak a népnek természete, melynek fia nyilvánosan elismerték Jézus esodáit.

Hivatkozunk még Krisztus tanúságára. És vajon hivatkozhatunk-e?

Vegyük csak a legliberálisabb álláspontot: Krisztus nem volt Isten, hanem egy zseniális rabbi, kinek jelleme, erkölcsi tökéletessége kétségen felül helyezik szavahihetőségét. Hogyne hivatkozhatnánk rá, ez esetben is! Hiszen ha nem akarunk szavainak hinni, igazán nincs más hátra, mint a család elméletét elfogadni. Annál inkább hivatkozhatunk tehát rá a pozitív kereszténység álláspontján.

(folytatjuk.)

Espereskerületi

lelkigyakorlatok.

A barcasági dékánuság és sepsimiklósvári esperes kerület papsága augusztus 23—26-án tartotta az idei lelkigyakorlatokat Brassóban. A lelkigyakorlatok vezetője P. Varga István Jézustársasági atya volt. Az elzárulásról Meisel József apát-főesperes gondoskodott, még pedig nagyon előnyösen, amennyiben 1—2 kivételével az összes papokat külön szobában helyezte el, részint a plebánián, részint a szent ferenczrendi zárdában, részint a róm. kath. elemi iskola épületében, melyek mind közel vannak a plebánia templomhoz. A kosztról szintén ő gondoskodott, a mai nehéz viszonyok között olcsón, napi 4 koronáért.

A papság nyilatkozatából azt lehet következtetni, hogy ezen lelkigyakorlatok nagyon tetszettek neki.

Kétségtelenül ennek egyik főoka a pater kedves elmékedéseiben volt, de a másik okát az ilyen kerületi lelkigyakorlatok előnyeiben találjuk meg.

Sóóthy kanonok már lelkiigazgató korában sürgette az ilyen kerületi lelkigyakorlatokat. Ómagá tartott is ilyeneket. Mi akkor az ilyen lelkigyakorlatok kegyelmeiben nem részesülhettünk. De most a főpásztori felszólítás alapján Meisel József apát-főesperes az ő szokásos készségével az ilyen kerületi lelkigyakorlatok előnyeivel is megismerkedett. S úgy gondoljuk, hogy az ilyen kerületi lelkigyakorlatok előnyösebbek az egész egyházmegyei papság számára tartani szokott lelkigyakorlatoknál.

Távol legyen tőlünk, hogy ezzel az egyházmegyei lelkigyakorlatokat kisebbítsük, melyekben kegyelmes főpásztorunk gyöngéd atyai szeretete sugárzik felénk s melyekkel szorosan összefügg az erdélyi egyházmegye hitéletének örvendetes fellendülése. De még sem tartanók helyesnek — elhallgatni azt, hogy az egyházmegyei lelkigyakorlatok felett előnyökkel bírnak az espereskerületi lelkigyakorlatok. Ezen előnyök a következők:

1. A közelség miatt könnyebb a papságnak az ilyen kerületi lelkigyakorlatokon részt venni, főképp ha a koronagyűlésen alkalmas időt jelöl ki erre.

2. Az elzárulás is könnyebb, nem kell többeknek egy szobában lenni, ami nem kis jelentőségű arra nézve, hogy a lelkünk ügyével behatóbban foglalkozhassunk.

3. Könnyebb a silentiumot is megtartani, mert nem régen nem látott emberek jelennek meg itt, hanem úgyszólván egy kisebb családnak tagjai s így nem hatnak oly zavarólag egymásra s nincsenek oly nagy kísértésnek kitéve, hogy egymással beszélgessenek.

4. A hívekre is jó hatással van annak látása, hogy az ő papjaik lelkigyakorlatokat tartanak.

5. A szokássá vált megbeszélések is, az egyesületi életéről, könnyebben történhetnek így, melyek kerületenként változnak.

6. Végre a papság önállóan járhat el lelki ügyeiben s nem lesz ráutalva, hogy mindent a püspöktől várjon, kinek amúgy is elég gondja van.

Vajna a főesperesek kezökbe vennék ez ügyet s jövő évben az ilyen espereskerületi lelkigyakorlatok megsokszorozódnának. Vivant sequentes!

Conversio.

A kidei egyház anyakönyvei tele vannak a legelőkelőbb családok neveivel, különösen a XIX. század elején, mint a gróf Kornisok Dobokán, báró Incédiek Bábócson, Br. Josinczyék, Keszely és Baranyaiak K-Borsán, Boérek és Czíkok Badokban, Br. Szentkeresztyek K.-Gyulában, Györfyek és Ferenczyek Csomazáján; Gróf Vass, Eperjessy és Kéthelyek Magyaregregyén, Hatfaludiak Hidalmáson, Br. Jósika Tihón. — Ezekhez járultak újabb időkben Br. Bánffyné, Eszterházy Cecília grófnő K.-Borsán és Br. Bornemissza József Ördögkeresztúron; kik a nagykiterjedésű, három vármegye területén elosztott és 62 leányegyházat számláló parochiának elite híveit képezték és részben képezik ma is.

Ezek a családok voltak a sok nemzetiség és felekezetek közé szórt híveknek támaszai és megmentői, a kiüzdelemmel élő egyházközösségnek fenntartói. A bádoki Czíkok pld. a hitújítás által teljesen tönkretett és megszüntetett kidei parochiát újra visszaállították és templomot építettek. Ezen Czíkó-családból származott Ferenczy Lajosné Boér Antónia is, Boér Antal és Czíkó Antónia leányai, ki Nagyboldogasszony napján tette le az ünnepélyes professio fideit Kideben és tért haza a kath. Anyaszentegyház kebelébe a kidei egyházközösség főgondnokának nemeslelkű, kiváló műveltségű élettársa.

Ferenczy Lajos nagybirtokos, státusgyűlési képviselő a kidei egyházközösség főgondnoka 15 év óta egyike azon ritka régi nemes típusoknak, kik még egyfelől puritán hazafiúi kötelességeiknek élnek, másfelől az egyház ügyeit önzetlen meggyőződésből, önfeláldozással szolgálják, meggyőződésükért és a nép jólétéért nem kímélik a fáradságot. Az ő nevéhez fűződik a kidei róm. kath. egyház újjászervezése; A plebániák, vízvezeték és kath. olvasóköri ház építése. Valóban az egyházközösségnek és lelkésznek édesatyja. A méltóságos asszony — bár nem született katolikusnak, mindenben támogatja férjét. Férjének jó szíve, erős kath. hite, puritán élete nem maradtak hatás nélkül rája, míg végre az isteni kegyelem folytán megtette az elhatározó lépést, hogy többé semmi ne legyen, mely őt férjétől és a kath. egyháztól elválasztaná.

Püspök urunk ömeltósága Reichenhallból gyönyörű levélben üdvözölte áttérése napján. Az ünnepi aktust Nyirő József plebános végezte, tanú Br. Bornemissza József és neje Kuun Julianna grófnő voltak. Annak az áhitatnak és boldogságnak azonban, mely a hitvallása szavaiból kireggett nagyon sokan voltunk örvendő tanúi.

O. A.

Használjunk hadisegély postabélyeget!

H I R E K.

— **Papnövekedés új spirituálisja.** A főpásztor dr. Jakubek Istvánt, marosportusi lelkészt, a zárda h. igazgatóját papnevelő spirituálisává nevezte ki.

— **Kinevezések:** Pálfi János brassói hitoktató marosportusi lelkész és gyulafehérvári leányiskolai h. igazgató, és Bogá István alfalvi s. lelkész esikszentdomokosi lelkész lett. Fodor Nándor kolozsvári szentpéterei s. lelkész brassói hitoktatónak, Sipos Sándor esikszentdomokosi lelkész gyergyóalfalvi s. lelkésznek nevezetett ki.

— **Gimnáziumi hír.** Az erdélyi róm. kath. Státus főtanhatóságának újabb rendelkezése értelmében a gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumban a beíratások szept. hó 1—15-ig lesznek, a rendes tanítás szeptember hó 16-án kezdődik. A tanulóknak tehát szeptember hó 15-re kell pontosan megjelenniük az iskola székhelyén.

— **Közérdekű válasz.** Örvedetesen tapasztalom, hogy központi irodánk iránt az érdeklődés hova tovább szélesbedik, eddig is már több kérdésekre megadtam azonnal a kimerítő válaszokat. Minthogy többen mintegy részletezve szeretnék látni azokat a kérdéseket, melyekre válaszokat adhatunk, itt e helyen is minden érdeklődőknek tudomására hozom azt, hogy a részletektől azért zárkoztunk el, mert nem akartuk szűk körre szorítani működésünket. Irodánk mindene akar lenni az erdélyi-részi katolikus és keresztény érzelmi közönségnek, azért bármely katolikus és keresztény szervezetekre nézve megadja a kellő és gyors felvilágosításokat, a meglevő fejlesztésre s újjak szervezésére. A levelezésekből azt látjuk, hogy e mellett igen nagy szolgálatot teljesítenének ha a közgazdasági téren közvetítő kereskedelmet, adás-vevést, biztosítást, bérleti ügyeket is általunk tanácsadással a katolikus nép kezére juttatnánk, ez elől nem is zárkoztunk el, mert már a közel jövőben is berendezkedünk, én már gondoltam erre, ha jól emlékszem valamikor írtam is e lapban erről.

Kétségtelenül igen hálás feladatot oldanánk meg ezzel és a máris óriási összegeket elzsebelő vigéckereskedelemből a népünk látni jól jövedelmező hasznát. Erről különben más helyen bővebben, még e tárgyra visszatérünk. Még csupán azt hozom tudomásul, hogy a levelek egyelőre nevére címzendők, én állandóan az irodában vagyok és így semmi ügy nem szenvedhet késedelmet. A levelekben 50 fillérre postabélyeget kérünk mellékelni, hogy a válasza járó kiadás fedezve legyen. Eredménytelen válasz esetén 10 fill. levonással a küldött bélyeget visszaküldjük. Nagyon kérjük mindazokat, akik arra vannak hivatva, hogy vezessenek, ne sajnáljanak egy két szót ettől a kath. közügytől a nyilvánosság előtt, melynek szol-

gálatában áll irodánk. Akik már eddig is sokat tettek ügyünk érdekében, azoknak pedig leghálásabb köszönetünket küldjük.

Testvéri üdvözléssel Simon Károly ker. titkár. Kolozsvár, Weselényi Miklós utca 5. sz. (emelet.)

— **Tisztújító közgyűlés.** Szent Ferencz Harmadik rendjének Kolozsvárott 1915. szeptember hóban lesz tisztújító közgyűlése. Ugyanis szervezeti szabálya alapján három évre megválasztott tanácsstagok és tisztviselők mandátuma lejárt, miért is a legutolsó tanácsülésen ő magát feloszlatta és most újra alakul a közgyűlésen. A mint az előlekből látjuk P. Treján Leonárd tartományi főnök személyesen mint helyi igazgató is részt vesz ennek a valóban nagy szociális gondolatokban és tettekben gazdag rendi község működésében.

— **Ünnepély a vak katonák javára.** A kolozsvári katolikus népszövetség szeptember hóban ünnepélyt rendez, melynek tiszta jövedelmét a vak katonák javára fordítja. Az ünnepélyt saját helyiségében Vesselényi Miklós utca 5. sz. alatt szándékszik megtartani.

— **A kolozsvári katolikus tanoncotthon** szeptemberben nyílik meg, melyet házi ünnepély keretében saját helyiségében, Vesselényi Miklós utca 5. sz. alatt tart meg.

— **Kaptuk e levelet:** Nagyságos szerkesztő úr! Minthogy a szerkesztőnek mindent tudnia kell, még azt is — főképp az iskolai év elején — hogy a Státus gimnáziumainak a hadbavonult tanárai hol vannak, mely tisztelettel értesítem a főtiszt. szerkesztő urat, hogy az én jelenlegi tanárom Dornavölgy u. p. Tihucz, Beszterce-Naszód megye. Tizen vagyunk sebesültvívő honvédek itt s várakozunk a további parancsra. A nagy világról alig tudunk valamit, úgy el vagyunk zárva a rengeteg fenyvesek közt. Dorna-Vátra, 1915. aug. 27-én. Mély tisztelettel Király Gáspár.

— **A 82. gy. ezred 17. menet zászlóalja** indult augusztus 25-én az északi harctérre. Nemesak a 17. menet zászlóalja, hanem valamennyi mindig példás buzgósággal végezte szent gyónását és az Úr Jézus szent testével megerősítve távozott a templomból a vonathoz. Az udvarhelyi és szomszédos plebániák papsága derekas munkát végez. Dícséret illeti meg a katonai hatóságot is, hogy indulás előtt mindig maguk kérték a főesperes-plebánost a gyónatásra. Most már megértjük, hogy miért oly vitézek, kitartók és hősök a székely katonák. Nem fél a haláltól, kinek tiszta a lelkiismerete. Kíváncsiak vagyunk, hogy a kormány, mely eddig a legjobban elhanyagolta a székely népet; a mely az örökös kérésére, hogy váltsa meg a kepet mindig csak elutasítólag válaszolt, s most mégis az eddig legjobban elhanyagolt néptől kéri a legnagyobb áldozatot, mondom kíváncsiak vagyunk, hogy lesz-e elég hála a kormányban székely népünk iránt és fog-e könyvéteni rajta a kepe megváltással?

— **Zetelaka.** Le a kalappal a zetelakai nép és főleg a plebános előtt. Olyan szép, nagy és a hitélet kívánalmainak annyira megeléző templomot építettek, hogy min-

taul szolgálhat az egész egyházmegye valamennyi építendő templomának.

A templom már teljesen kész, most a belső felszerelésen dolgoznak. Annak is egy része már készen áll. Örömmel említhetjük, hogy a Közművelődésben közzölt „Templomaink felszerelése” című cikkben felsorolt kívánalmak itt már mind megvannak valósítva. Ezzel is egy bizonyítékot nyertünk ahoz, hogy a templomi padok kényelmessé tétele nem csak kényelmi szempontból, hanem hitéleti szempontból is fontos dolog.

— **Szepessy László utolsó verse.** Szepessy László, a jeles katolikus költő aki mint tartalékos hadnagy vett részt a harcokban, a doberdói fensíkon hősi halált halt hazájáért. A kiváló költőnek a harctéren írt utolsó versét itt közöljük:

IDE KÉKLIK.

Ide kéklík a tengernek
Csodálkozó szép nagy szeme,
Mintha érettem aggódó
Feleségem szeme lenne.

Ne félt engem édes rózsám,
Az a tenger kiapadhat,
De földünk ből a talián
Nem vesz el egy talpalattat.

Édes rózsám tudom én jól;
Hogy te nem a földet félted
Hanem engem itt a földön
Egyetlenegy mindenséged

Oh, odase, kis angyalom,
Vesszen inkább rongy életem.
Semmint a te kék szemedbe
Egy talián nevetgessen.

Sz. L.

— **Az E.M.K.E. budapesti kollegiumából** eddig 20-an vonultak a harctérre. Ennek következtében a kollegium kormányzó-tanácsa, melynek tagjai közt egy Ahmet Hikmet török főkonzul, Ilsvay Lajos, és Molnár Viktor aktív és ny. kultuszminiszteri államtitkárok, Hevesi Simon dr. főrabbi stb. találhatóak. legutóbb ültet tartva, intézkedett az újabb felvételek tárgyában. Felvételtet Mehemed Vahid török ifju is. Azonban néhány hely még mindig üres. Ezekből fő- és szakiskolai hallgatók részéről a kollegium Vilmoscsászárt 55. sz. allati igazgatóságához még mindig folyamondni lehet s kivételesen felvétetnek középiskolai tanulók is. Az intézet, melyben a tanév szerint 10 hónapra fizetendő havi 100 koronaért és némi hadi potlekért lakást, fűtést, világítást naponta négyszer bő és tápláló étkezést, felügyeletet, szakértő vezetőst és orvosi gondozást lehet kapni, a legnagyobb horderejű intézmény az által, mert az erdélyi és anyaállambeli ifjakon kívül a velünk rokon, vagy rokonszenvező török, bolgár, bosnyák, perzsa, lengyel, örmény, finn és más turáni népek ifjai is a Budapesten való tanulásra alkalmat akar nyújtani, miáltal már ifjúkorban a magyar tanulókkal oly megismerkedés és összebarátkozás történik, melynek gyümölcse a későbbi közgazdassági és nemzetközi érintkezések rendjén fog érezhetővé válni. A török kormány, valamint a bolgár kormány is utóbbi Sztójanoff főkonzul útján messzemenő anyagi támogatását helyezte kilátásba és az esetre, ha az intézet kifejlik még Zichy

János gróf kultuszminiszter az államtól 10 éven át évi 20 000, összesen 200 000 K-t ígért. A fentiekből is láthatólag nagyon fontos hogy az intézmény felvirágozzék és azért közérdekből melegen ajánljuk a szülők és tanulók figyelmébe.

— Nagy szerencsétlenség a nyári hőség okozta nagy gyermekhalandóság, ha a tehéntej hamar megromlik és a szegény kis csecsemőknek nincs megbízható táplálékuk. Minden gondos anya tehát idejekorán kísérletet tesz kedvencénél a régvévalt Nestlé-féle gyermeklisttel, melyet a kis gyermek nagyon szívesen vesznek és azonkívül olcsón megszerezhető. — Próbádozt díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, L. Biberstrasse 18. e.

IRODALOM.

Barts Gyula: A szerb történelem első öt százada. (A magyarországi eseményekkel kapcsolatban.) — Szerző programtervezésében alkalomszerűen foglalkozik a szerbség történetének első öt századával, mert közelebbről érdekelhet most bennünket annak ismerete, hogy ezen szomszédaink milyen viszonyban állottak velünk történelmük folyamán. A VII. század első felében a Kárpátokon túlról bevándorolt szerbek mintegy beékeltek magukat a horvátokkal együtt a Balkán-félsziget és a Pannónia szlovénjei közé. Új hazájukban hosszú időn át nem teremtettek egységes államot, hanem egymástól többé-kevésbé független tartományokat alapítottak, amelyek ismét több törzsszuppanásból álltak. Ezen tartományok inkább ethnográfiai, mint politikai összeköttetésben álltak egymással, ezért gyakoriak voltak köztük a belvillongások. Cseh-szláv volt az első szerb fejedelem, aki összes tartományokat egyesítette uralma alatt, miután népét a bolgár járom alól felszabadította és görög fennhatóság alá helyezte. A bizánci helytartók zsarnoksága és zsarolása azonban gyűlöletessé tette a görög igát, amely ellen a szerbség a XI. és XII. században erős függetlenségi harcokat folytatott. Ezidőben a Szerémség elfoglalásával, majd Horvát-Szlavonország megszerzésével még közelebbi érintkezésbe jöttünk a szerbséggel, amely őseinkkel együtt küzdött a görögök ellen. II. István háborújában. Utódjának, vak Béla királynaknak neje volt Bjeli Uros, szerb nagy-zsupán leánya: Ilona, aki nőül ritka erélyével és szilárd jellemével igen energikusan vitte a királyi uralmat. A XII. század második felében Nemenja István szerb fejedelem Manuel görög császár segítségével erősítette meg uralmát, de annak halála után III. Béla királyunkhoz hasonlóan ő is függetlenítette országát a görögök fennhatóságától, sőt Belával szövetségbe lépett egész Sar-Daghigh és a bolgár Moraváig kiterjesztette; vele kezdődik tulajdonképpen az egységes szerb állam története. Ezen időszak végén tehát barátságos volt a viszony a magyarság és a szerbség között, amely együttes küzdelmet folytatott győzelmesen közös ellensége, a görögség ellen. — Szerzőnk világosan és hisztórikus tárgyilagossággal elemzi ezen történelmi tényeket és sikerült értekezésével hasznos szolgálót tenni a történelmi ismeretek terjesztésének; ezért az érdemes munkát mennél szélesebb figyelembe ajánljuk. (rs.)

Új Tábori levelek jelentek meg az „Élet” vállalat kiadásában. Az első sorozat páratlan sikere nyomán indul utra az új nyolcas sorozat. A lövészárkok és kórházak szenvedései közé a megerősítés és bölcsesség lelkét viszi. Az áldozat oltárán égő szivekben az istenszeretet tüzeit gyújtja fel s a hazaszeretet forró szavaival indokolja meg a szenvedések nagy kálváriáját. Az itthonmaradottak égő sebeibe a vigasztalás balzsamát csepegteti. A német Feldbriefek sikere mellé méltán sorakozik a magyar Tábori levelek sikere, mely nagy ember-szerető céljait mindig a nemes irodalmiság eszközeivel keresi. Az új sorozat a következőkből áll: 9. Puskás kántor ur levelei a harctérről. Irta: Kriston Endre. 10. Tábori lelkész levele az elesett hős feleségéhez. Irta: Dr. Tóth Tihamér. 11. Ami gyilkosabb a háborúnál. Irta: Dr. Mester János. 12. Tábori énekek. Irta: Paksi Gáspár. 13. Levél gyászoló testvéreimhez. Irta: Dr. Vass József. 14. A hadbavonult lelkész levele híveihez. Irta: Toma István. 15. Az Úr üzenete. 16. Az Emberfia szenvedése. Egyes füzetek ára 14 fillér, a nyolc levél egyszerre rendelve 1 korona. A levelek kiadója az „Élet” irodalmi és nyomda r.-t., Budapest, I. Fehérvári-ut 15.

A „Borromeus” hitazonoklati folyóirat (Győr; évi előfizetése 12 K.) most megjelent derek füzetével befejezte XXIX-ik évfolyamát, s majd november derekán megjelenő első füzetével megkezdí XXX-ik évfolyamát, amelyben 24 oktatásban nagyszerű tanfolyamot közöl a hitről Szuszaitól. Mostani befejező füzetében igen szép, tartalmas, korszerű, a háború lelki szükségleteiről gondoskodó

szenbeszédeket közöl szeptember, október és november vasár- és ünnepnapjaira, halottak estéjére s a háboruban erősítő vigasztaló gondolatokat.

A Zászlónk a magyar ifjuság havi folyóirata. Mindent felölel ami a diákeletet gazdagíthatja és megtölti a diák lelkét nemes tartalommal. Előfizetési ára egy évre 2 korona.

A Zászlónk Diáknaplára a diaktudományok rövid foglalata Irodalmi, fizikai, technikai, földrajzi művészi, történelmi, újdonságokat, humort és ismereteket vegyesen ad. Ára 1 K. 50 fill. A Zászlónk előfizetőinek 1 K. 10 fill.

A Nagyasszonyunk a fejlődő magyar lányok havi folyóirata. Tanít, nevel, szorakoztat, de mindig a komoly szeretet hangján. Előfizetési ára egy évre 4 korona.

A Kis Pajtás a kis fiúk és kis leányok kezébe való. Havonként kétszer jelenik meg, tele versekkel, komoly és vidám mesével előfizetési ára egy évre 4 korona. Az összes lapok kiadóhivatala: Budapest, VII. Damjanich-utca 50. Mutatvánnyal szívesen szolgálnak.

Pályázati hirdetés.

A magyarláposi (Szolnokdoboka vm.) római katolikus iskola kántortanítói állására pályázatot hirdetett. Javaldalom: Az egyházközségi havi előleges részletekben évi 1200 korona. Szt. mise alapítványok kamataiból: 52 kor. 2 hold 615 □-ól szántóföld évi hasznosbérére; 20 kor. kertilletmény; Fizetés kiegészítő államsegély. Lakás: 3 szoba, konyha, kamra, pince, mellékhelyiségek. Köteletség: Az I—VI. osztályú osztatlan vegyes iskola vezetése és a kántori teendők pontos végzése. — Pályázati határidő október 1. Az iskolaszék.

A gazdaközönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. gazdaközönség tudomására hozni, hogy Schwartz Testvérek marosvásárhelyi cég, mint a Hadi Termény R.-T. bizományosa engem az új termés bevásárlása körül képviselővel bizott meg és tisztelettel kérem a t. gazdaközönséget, hogy a terményeik értékesítésével engem felkeresni szíveskedjék.

Knopf Jakab, Gyulafehérvár.

„PERPETUUM“

egyetlen barnaszénnel fűthető folytonégő kályha. A jelenkor legjobb kályhája! Legtakarékosabb fűtés! Teljesen szagtalan! Éjjel-nappal egyenletes kellemes meleg!

Pontosan szabályozható hőmérséklet!

Nincs korom! Nincs salak! Nincs por! Nincs kezelés!

Évenként csak egyszer kell befűteni!

Hirsch és Frank

Budapest-Salgótarjáni gépgyár és vasöntő r. t.
Budapest, VI. Aréna-út 128.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN, Alapított 1838. **GYÁR:**
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpítszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dús választékban, mindenféle és ó-keresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik. Költségajánlat díjmentes.

Katholikus családok lapja!

„ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvonalon szerkesztett szépirodalmi képes lap. Nem hiányozhatik egyetlen katolikus intelligens család asztaláról sem. Szerkeszti jeles katolikus írók gárdája élén Izsófi Alajos. Előfizetési ára egész évre 20, félévre 10, negyedévre 5 K. Szerkesztőség és fűzőhivatal, Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a változatos tartalmú, aktuális képekben gazdag folyóiratot közönségünk figyelmébe s támogatásába.

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. Mindennemű egyházi ruhák: casulák pluvialék velumok, baldachinumok minisztráns ruhák zászlók, lobogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek. — Költségvetés és árjegyzék ingyen!
Személyesen is megjelenek.

TELEFON SZÁM 16. Schäser Ferenc, Gyulafehérvár. TELEFON SZÁM 16. SZÁM

Feltűnést kelt a teljesen látható írásu eredeti amerikai

FOX-írógép

legújabb modellje.

Díjtalanul bárhol bemutatom.

IRÓGÉPKELLÉKEK: szénpapír, szallagok, írógéppapírok stb., különféle gyártmányuakat, eredeti gyári árban állandóan raktáron tartok.

Ügyvédeknek és hivataloknak részletfizetésre is szállítok.

Az olasz háború előzményeiről.

Ára 40 fillér. — Bérmentve 45 fillér.

A Szerb kékkönyv.

A szerb kormány diplomáciai levelezése 1914. jun. — augusztusig.

Ára 60 fillér. Bérmentve 65 fillér.

Háboru és szociálizmus

Tanulmányok a háboru szocialista és szocialpolitikai tényeiről és kérdéseiről.

Ára 80 fillér. Bérmentve 85 fillér.

Harctéri térképek.

A katonai események az összes harctereken egy lapon tiszta éles rajzokban. Az állások be vannak rajzolva úgy hogy egy pillantásra a harc állását attekinthetjük.

Megjelenik minden héten új kiadásban. — eddig 38 szám jelent meg. — **Ára egy térképnek 40 fillér.**

Ezen térképek terjesztését a bécsi Hadsegélyző hivatal vállalta és a tisztajóvedelmet a harctéren elesettek árvaínak és özvegyeinek segélyezésére fordítja.

Az eddig megjelent számok I—38-ig valamint a következő számok is előfizetés ellenében kaphatók.

Előfizetési ára 10 térképre, egyenkénti megjelenés után bérmentes küldéssel Kor. 4/50 fillér.

Kaphatók: Schäser Ferenc könyv- és papír kereskedésében, Gyulafehérvárt.

